

Eiropas Savienības un Vjetnamas tirdzniecības nolīgums: priekšrocības un iespējas

ES un Vjetnamas tirdzniecības nolīguma mērķis ir desmit gadu laikā atcelt muitas tarifus abu pušu pārdotajām precēm. Uzzini vairāk pār ieguvumiem, ko sniegs gaidāmā vienošanās.

ES un Vjetnamas tirdzniecības nolīgums sniegs ekonomisku labumu, kā arī veicinās ilgtspējīgu attīstību. ©Mongkol Chuewong/Adobe Stock

Eiropas Parlaments 2020. gada 12. februārī apstiprināja [brīvās tirdzniecības un ieguldījumu aizsardzības nolīgumus starp ES un Vjetnamu](#). ES ministru Padome 30. martā deva zaļo gaismu brīvās tirdzniecības nolīgumam. Tagad, kad Vjetnama 8. jūnijā ratificēja tirdzniecības līgumu, tas stāsies spēkā līdz 2020. gada vasaras beigām.

Lai investīciju aizsardzības līgums stātos spēkā, vispirms tas jāratificē ES valstu parlamentiem.

Pirms februārī notikušā balsojuma EP atbildīgais ziņotājs Gērts Buržā (Geert Bourgeois) (EKR, Beļģija) skaidroja iespējamus ieguvumus, tostarp ekonomikas, sociālā un vides jomā.

Vairāk informācijas par notiekošajām sarunām par tirdzniecības nolīgumiem, pie kuriem pašlaik strādā ES.

Pastāstiet par izmaiņām un labumu, ko sniegs ES un Vjetnamas tirdzniecības nolīgums?

Nolīguma mērķis ir septiņu gadu laikā atcelt 99 % no visiem tarifiem. Tas nodrošinātu līdz 2035. gadam Vjetnamas eksporta apjoma pieaugumu uz ES par 15 miljardiem eiro gadā, tikmēr ES eksports uz Vjetnamu pieaugtu par 8,3 miljardiem eiro. Aprēķini rāda, ka katrs ES eksporta radītais miljards eiro rezultējas aptuveni **14 000 jaunu, labi apmaksātu darbavietu izveidē** šeit, ES. Vienošanās pilnībā atbilst mūsu ambīcijām par **ES kā globāla spēlētāja** pozīciju stiprināšanu.

Kādas pašreiz ir mūsu ekonomiskās attiecības ar Vjetnamu?

Arī šobrīd ES un Vjetnamas ekonomiskās attiecības attīstās, notiek savstarpējā tirdzniecība, bet tās apjoms nav pietiekams. Tas ir dinamisks tirgus ar jauniem iedzīvotājiem. Vjetnama ar ikgadējo ekonomisko izaugsmi 6-7% gadā ir ļoti pievilcīga Eiropas investoriem.

2018. gadā Vjetnama eksportēja preces uz ES aptuveni 42,5 miljardu eiro vērtībā. Savukārt ES eksporta apjoms bija aptuveni 13,8 miljardu eiro vērtībā. Stājoties spēkā brīvās tirdzniecības nolīgumam, eksporta apjoms palielināsies abos virzienos.

- ES importē no Vjetnamas telekomunikāciju iekārtas, apģērbus un pārtikas produktus.
- ES uz Vjetnamu galvenokārt eksportē transporta iekārtas un mehānismus, ķīmiskas vielas un lauksaimniecības produktus.

EP atbildīgais ziņotājs Geert Bourgeois.

Ķīna nozīmīgs ES ģeopolitiskā ziņā ir šis brīvās tirdzniecības nolīgums?

Ķīna ir Vjetnamas kaimiņvalsts; tai pastāv arī ciešas attiecības ar ASV. [ES] ir ļoti svarīgi stiprināt un attīstīt mūsu saites ar šo valsti. Sarunas par tirdzniecības nolīgumu ilga astoņus gadus, un ir svarīgi, lai mēs tagad panāktu vienošanos. Pretējā gadījumā es esmu pārliecināts, ka Ķīnas un Vjetnamas attiecības kļūs vēl ciešākas.

Jāņem vērā, ka šis ir pirmais tirdzniecības nolīgums, ko apstiprinās [jaunais Eiropas Parlaments](#), mums jāpārbauda, ka mēs vēlamies attiecināt mūsu standartus arī citur pasaulē, vienlaikus veicinot labklājību un radot jaunas darba vietas.

Eiropas Parlaments balsos arī par ieguldījumu aizsardzības nolīgumu ar Vjetnamu. Pastāstiet vairāk par šo vienošanos?

Vienošanās mērķis ir nodrošināt paredzamību un tiesisko paļāvību investoriem. Tiesvedības gadījumā būs satvars. Vjetnama ir piekritusi ieviest ITS (investīciju tiesu sistēma), kas līdzīga tai, kas jau ir spēkā [sadarbībā ar Kanādu](#), ar neatkarīgiem tiesnešiem, rīcības kodeksu un vieglu piekļuvi MVU. Tas arī mūsu mazajiem uzņēmumiem rada stabilitāti un uzticību.

Kādi noteikumi tirdzniecības nolīgumā attiecas uz vidi un darba standartiem?

Es labi zinu par pastāvošām bažām, bet šādi tirdzniecības nolīgumi ir instruments, lai uzlabotu standartus ārpus ES. Kas attiecas uz darba apstākļiem, Vjetnamai ir pienākums īstenot visas [Starptautiskās Darba organizācijas \(SDO\) konvencijas](#) prasības un tās iestrādāt savā darba kodeksā. Līdz šim nav nodrošināta arodbiedrību biedrošanās brīvība, savukārt pozitīvi, ka Vjetnama jau ir pielāgojusi savu kriminālkodeksu.

Vjetnamas darbības [vides jomā](#) nosaka [Parīzes vienošanos](#). ES strādā pie oglekļa emisiju ziņā neitrālas ekonomikas, un mums ir jārada vienādi konkurences apstākļi ar citām valstīm. Ja mēs darām visu iespējamo, mēs gaidām līdzīgu attieksmi no citiem, tāpēc tirdzniecības nolīguma projektā ir iekļauts klimata aspekts.

Eiropas Parlamentā daudziem ir satraukums par cilvēktiesībām Vjetnamā. Vai šie nolīgumi varēs uzlabot situāciju?

Mēs esam ļoti norūpējušies par politiskajiem un esam aicinājuši Vjetnamas varas iestādes darīt visu, lai nepieļautu cilvēktiesību pārkāpumus. Vjetnama reaģē pozitīvi, un, sākot no šī mēneša, situāciju šajā jomā pārraudzīs Eiropas Parlamenta delegācija. Mēs esam arī vienojušies izveidot Eiropas Parlamenta un Vjetnamas nacionālo asamblejas parlamentu sadarbības delegāciju.

Protams, es pilnībā apzinos, ka glāze nav pilna, bet es aicinu savus kolēģus deputātus atbalstīt nolīgumu projektus, jo šīs vienošanās ir instruments, kas var palīdzēt situāciju uzlabot. Vjetnamai ir jāpilda saistības attiecībā uz cilvēktiesībām, darbaspēku un vidi, un mums būs iespēja tam sekot.

[Kā ES tirdzniecības politika veicina cilvēktiesību ievērošanu.](#)

Ja Eiropas Parlamenta 12. februārī apstiprina nolīgumu projektus, kādi ir nākamie soļi?

Lai brīvās tirdzniecības nolīgums stātos spēkā, tam nav nepieciešams ES dalībvalstu parlamentu apstiprinājums. [Eiropas Komisijai](#) būs pilnvaras to nekavējoties īstenot. Panākt nulles tarifus un beztarifu barjeru samazināšanu plānots pakāpeniski līdz 2035. gadam.

Tomēr ieguldījumu aizsardzības nolīgumam ir nepieciešams saņemt visu ES valstu parlamentu apstiprinājums, jo tieslietas ir dalībvalstu kompetencē, un tas prasīs zināmu laiku.

Vairāk informācijas par ES tirdzniecības līgumiem:

- Video: Kā darbojas ES starptautisko tirdzniecības nolīgumu sistēma?
- ES - Japānas tirdzniecības nolīgums

- ES - Singapūras tirdzniecības un investīciju aizsardzības nolīgumi
- ES un ASV tirdzniecības sarunas: svarīgākās intereses

Papildu informācija

[Seko debatēm \(11.02.\) un balsojumam \(12.02.\) tiešraidē](#)

[Paziņojums presei \(21.01.2020.\)](#)

[Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta brīfings: ES un Vjetnamas brīvās tirdzniecības un ieguldījumu aizsardzības nolīgumiem](#)

[Likumdošanas dokumentācija](#)